

Larvik kommune
Plan byggesak, landbruk og geodata
PB 2020
3255 Larvik

Tønsberg 5. januar 2011

Utfyllende klage, bygging av hytte, sak Barkevig, gbnr 4048/137

Fortidsminneforeningen ble gjort oppmerksom på Planutvalgets vedtak i saken i desember 2010 og sendte umiddelbart en e-post til kommunen som er å oppfatte som en klage. Vi utdyper klagen med dette.

Fortidsminneforeningen mener det vil være særdeles uheldig å tillate bygging av hytte som omsøkt da byggetomten ligger midt inne i det opprinnelige jernverksområdet til Barkevig jernverk med Forvalterboligen, rester av jernverksdrift og bryggeanlegg i umiddelbar nærhet. Barkevig var jernverk fra 1740 da det fantes en masovn på stedet og opphørte i 1896 da støperidriften ble lagt ned. Området er i dag en naturperle med unike rester etter mølle og jernverksdrift. Takster og befaringer fra henholdsvis 1805 og 1855 gir et godt innblikk i bygningsmassen ved verket. Imidlertid er disse kildene aldri blitt sammenholdt med arkeologiske undersøkelser av området. Det er derfor kommet som en stor overraskelse på Fortidsminneforeningen at gjeldende plan tillater en svært uheldig hyttebygging midt inne i det sentrale verksområdet.

Vi kjenner ikke bakgrunnen for at man la inn en isolert byggetomt med en slik utsatt plassering, men konkluderer at byggetomtens plassering er fullstendig uakseptabel i kulturminnesammenheng. Området er i dag relativt skjermet og annen ny bebyggelse er lagt til utkanten av det sentrale jernverksområdet.

Vi ber derfor Planutvalget avslå tiltaket og gjennomføre en adekvat undersøkelse av området som kan resultere i en planrevisjon. Byggetiltaket bør avvente en bredere vurdering av Barkevig bruk som nasjonalt interessant industrielt kulturminneområde. Fortidsminneforeningen er enig med tiltakshaver og kommune i at gjeldende reguleringsplan hjemler bygging av hytte, men vi mener dette tiltaket berører viktige kulturminneinteresser som ikke er godt ivaretatt i reguleringsplanen. Vi viser derfor til behovet for en planrevisjon og ber Planutvalget avslå tiltaket inntil det foreligger en fullgod gjennomgang av kulturminneinteressene i området, evaluering av som nasjonal interesse og utarbeidelse av revidert reguleringsplan.

I forbindelse med utarbeidelsen av ny plan og bygningslov ble behovet for endring av gamle planer behandlet. Loven fikk en bestemmelse § 12-4. Rettsvirkning av reguleringsplan som lyder: *"Er bygge- og anleggstiltak som hjemles i plan fremmet med bakgrunn i privat reguleringsforslag etter § 12-11, ikke satt i gang senest fem år etter vedtak av planen, kan tillatelsen til gjennomføring av planen ikke gis uten nytt planvedtak"*.

Fortidsminneforeningen er klar over at loven ikke har tilbakevirkende kraft slik at bestemmelsen ikke kommer direkte til anvendelse i dette tilfellet hvor gjeldende reguleringsplan ble vedtatt i 1989. Vi vil imidlertid peke på at det bak lovteksten ligger en regel om at reguleringsplaner ikke skal gjelde til evig tid, men ettersom tiden går bør oppdateres eller endres slik at planen er i tråd med utviklingen i samfunnet – dvs planer er å betrakte som fersk-

FORTIDSMINNEFORENINGEN VESTFOLD AVDELING

vare. Basert på samme prinsipp kan Riksantikvaren kun frede på tvers av gjeldende reguleringsplan dersom planen er eldre enn 10 år. Vi nevner dette konkret for å understreke at tankegangen om behovet for revurdering og fornyelse av gamle planer ligger som en grunn- tanke under Plan og bygningsloven.

Reguleringsplanen for Barkevig ble vedtatt i 1989 og representerer på flere punkter ikke et moderne verdisyn mht behandlingen av teknisk industrielle kulturminner. Tekniske og industrielle kulturminner er sterkt oppgradert som samfunnsverdier siden denne planen ble vedtatt. Det innebærer at det man nå, 22 år siden planen ble utformet, ville lagt andre kriterier på hvor i Barkevigområdet det bør kunne bygges og hvorledes bebyggelsen i området skal utformes. Vi nevner i den forbindelse Riksantikvarens innsigelse mot nybygg på sentrale verksområder i Hamnerdalen nylig.

Et moment som ytterligere understreker behovet for en ny og bredere saksbehandling og vurdering av byggetiltaket sett i relasjon til behov for planendring, er mangelen på kunnskap om områdets arkeologiske innhold. Vi vet ikke om det innenfor området finnes arkeologiske kulturminner av førreformatorisk opprinnelse, men det er åpenbart at rester av jernverket finnes i store deler av områdene syd og vest for Mølledammen. Området og restene etter jernverks- og annen drift i etterreformatorisk tid ligger til dels opp i dagen og er til dels tildekket. Det er ikke utført arkeologisk undersøkelse av arealene som omfattet Barkevig jernverk, noe som heller ikke er lovpålagt for etterreformatoriske kulturminner.

Norge har imidlertid ratifisert Valettakonvensjonen som ikke setter noen aldersgrense for arkeologiske kulturminner. Det er i dag en ny vektlegging av viktigheten av å utvide begrepet arkeologi til også å omfatte etterreformatoriske kulturminner. Barkevig jernverk tilhører en kategori industrielle kulturminner som hører inn under begrepet nasjonale interesser og bør derfor undersøkes og utredes forsvarlig slik at gjeldende plans hensiktsmessighet kan prøves før noe tiltak settes i verk.

Fortidsminneforeningen ber Planutvalget i Larvik nedlegge byggeforbud for eiendom bnr. 4048/137 inntil områdets antikvariske verdi er tilstrekkelig belyst og evaluert med tanke på eventuelt revisjon av reguleringsplanen for området.

For styret
Fortidsminneforeningen Vestfold avdeling

Ragnar Kristensen
leder

Stein Idar Hagen
styremedlem

Kopi: Vestfold fylkeskommune, Riksantikvaren, seksjon for teknisk industrielle kulturminner.